

Opgave 4 AOW-leeftijd

De AOW is een basispensioen voor ouderen. Door de vergrijzing verslechtert de betaalbaarheid van de AOW: er zijn minder werkenden die premie betalen waarmee de uitkeringen in dat jaar worden betaald. De Nederlandse overheid heeft daarom een aantal jaar geleden besloten de AOW-leeftijd geleidelijk te verhogen van 65 naar 67 jaar en daarna te koppelen aan de levensverwachting. De AOW-leeftijd stijgt dan mee met de gemiddelde levensverwachting.

1p 21 Wordt de AOW-uitkering volgens het kapitaaldekkingsstelsel of het omslagstelsel gefinancierd? Motiveer je keuze.

2p 22 Leg uit dat het verhogen van de AOW-leeftijd de betaalbaarheid van de AOW verbetert. Maak in je antwoord gebruik van zowel de inkomsten als de uitgaven van de overheid.

Een deel van de bevolking wil terug naar een AOW-leeftijd van 65 jaar. Een onderzoeker analyseert hoe de extra kosten van een verlaging van de AOW-leeftijd kunnen worden gefinancierd en heeft van drie maatregelen de gevolgen doorgerekend (zie bron 1).

Gebruik bron 1.

2p 23 Leg uit dat maatregel 1 op langere termijn kan leiden tot hogere collectieve zorguitgaven.

De onderzoeker: "Bij maatregel 2 ontvangen AOW'ers een lagere maandelijkse uitkering. Bovendien komt de koopkracht van AOW'ers verder onder druk te staan, zelfs al bij een inflatie van 1%. Voor een (echt)paar met een AOW-uitkering als enige bron van inkomsten, levert maatregel 2 een koopkrachtdaling van minimaal 6% op."

Gebruik bron 1 en 2.

2p 24 Toon met een berekening aan dat door maatregel 2 de koopkrachtdaling voor een (echt)paar minimaal 6% is bij een inflatie van 1%.

De onderzoeker zegt over maatregel 3: "Dit leidt ertoe dat een alleenstaande oudere met een AOW-uitkering als enige inkomstenbron, jaarlijks een paar duizend euro meer belasting in box 1 moet betalen ten opzichte van de huidige situatie."

Gebruik bron 1, 2 en 3.

2p 25 Bereken hoeveel euro een alleenstaande oudere **extra** in box 1 moet betalen door maatregel 3.

Opgave 4 AOW-leeftijd

Bron 1 Maatregelen en doorrekening van de gevolgen bij verlaging van de pensioenleeftijd

maatregelen	gevolgen
<p>1. Bespaar op de collectieve zorguitgaven door versoering van de basisverzekering. Dit betekent dat minder geneeskundige handelingen worden vergoed. Het geld dat hiermee vrijkomt, wordt gebruikt om de betaalbaarheid van de AOW te verbeteren.</p>	<p>A. Dit leidt op langere termijn tot hogere collectieve zorguitgaven.</p>
<p>2. Verlaag de AOW-uitkering tot het niveau van een bijstandsuitkering. Een bijstandsuitkering is een uitkering voor mensen die niet genoeg geld hebben om in hun levensonderhoud te voorzien, en ook niet in aanmerking komen voor een andere uitkering.</p>	<p>B. Er wordt € 4 miljard per jaar bespaard op de AOW-uitkeringen. Dit gaat ten koste van de koopkracht van gepensioneerden.</p>
<p>3. Laat iedereen de AOW-premie betalen. Dit betekent dat ook AOW'ers premie AOW gaan betalen. In de huidige situatie zijn AOW'ers hiervan vrijgesteld.</p>	<p>C. Dit leidt ertoe dat het nettoinkomen van alle AOW'ers daalt.</p>

Bron 2 AOW- en bijstandsuitkeringen per maand

	bedrag bijstandsuitkering*	bedrag AOW-uitkering*
alleenstaande	€ 1.195,66	€ 1.330,76
(echt)paar	€ 1.708,08	€ 1.807,20

* De bedragen zijn inclusief vakantiegeld.

Bron 3 tarieven box 1 niet-AOW'ers en AOW'ers

niet-AOW'ers

schijf	belastbaar inkomen per jaar	tarief
1	tot € 73.032	36,93%
2	vanaf € 73.032	49,50%

AOW'ers

schijf	belastbaar inkomen per jaar	tarief
1	tot € 38.704	19,03%*
2	vanaf € 38.704 tot € 73.032	36,93%
3	vanaf € 73.032	49,50%

* AOW'ers betalen geen AOW-premie, waardoor hun tarief over de eerste € 38.704 19,03% is in plaats van 36,93%.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.